

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal.
Pietz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 79. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hónapra — — — — 3
— 12 yes szám ára 8 nit. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, április 7.

Rónay Jenő bucsuleveléhez.

Nagybecskerek, április 7

Hazánkban dolgozván mindketten, ugye lehet hogy rossz próféták vagyunk: már mint a „Nagybecskereki Hírlap“ vagy a „Torontál“, de egyikünk bizonyára az. Vagy tisztelt laptársunk, mikor a feltámadás oktávján azt hirdeti, hogy Rónay Jenő bucsulevele visszatetsztést kelt mindenfelé és nem fog visszhangra találni a vármegyében, vagy mi, kik a minap ellenkező nézetünknek adtunk kifejezést.

Arról már szinte felesleges is vitakozni: Rónay Jenő mit tett a vármegye közigazgatásáért. Hogy annak modern kiépítése Rónay Jenő műve, azt be kell ismernie minden elfogulatlan embernek, ki egyszersmind arról is meg van győződve, hogy még a Rónay izmos tehetsége sem lehetett képes évtizedek mulasztásait teljesen helyrehozni. De ne szóljunk erről, hisz tudjuk, hogy t. laptársunk a volt főispán erejéit sohasem látta, csak a hibáit nézi nagyító üvegen át.

Azt azonban mégsem hagyhatjuk szó nélkül, hogy Rónay Jenő mellett ma már csak „kétes értékű érzelmek szólnak fel“. Nemcsak azért, mert az érzelmeknek megvan az az eléggé meg nem becsülhető, követségére méltó tulajdonságuk, hogy sohasem szólnak fel, de azért is, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának többsége azon a nézeten van, hogy Rónay Jenő 28 évi működéséért megérdemel egy köszönő, egy elismerő szót. Ebben a meggyőződésben irtuk meg a minap azt a néhány sort, melyben imént említett reményünknek adtunk kifejezést.

Nem rehabilitásról van itt szó, mert vajjon miért kellene rehabilitálni egy főispánt, kinek működését legfelsőbb helyen is méltányolták? Avagy talán a törvényhatóság határozatával szemben kell rehabilitálni Rónay Jenőt? Hát mikor kifogásolta a közgyűlés többsége akár egyetlenegy ténykedését is? Nem tudunk rá példát, de arról igen is tanuságot tesznek a közgyűlési jegyzőkönyvek, hogy a törvényhatóság megragadott minden alkalmat arra, hogy főispánjával szemben tiszteletének és ragaszkodásának adjon kifejezést. Hát jogot adott eddig a törvényhatóság bárkinek is arra, hogy feltegyék róla, hogy ugyanazt a férfit, kit évtizedeken át a tisztviselők mintaképének mondtak, most, hogy már nincs hatalmon, gyáván elhagyja, sőt megrugja a hatalmas oroszánt, melynek erejétől egykoron annyian félték és — reméltek. Nem az ellenzékéről van itt szó. Ép észszel senki sem követelheti azt, hogy mind a 600 bizottsági tag egy nézeten legyen. A megyei ellenzék úgy van meggyőződve, hogy Rónay Jenő nem jól kormányozta Torontálvármegyét — legyen neki az ő hite szerint. Amde eddig úgy volt, hogy az ellenzék képezte a kisebbséget s mi alig tudjuk elképzelni, hogy épen akkor legyen többségben, mikor a bucsuzó főispán érdemeinek méltatásáról van szó.

Megeshetik, hogy a táborokból is, meg a közkatonák sorából is fognak néhányan hiányozni. Vagy kétezer esztendővel ezelőtt Lukács evangélista elmondott egy ilyen-forma történetet.

„Egy ember készítte nagy vacsorát és hiva sok vendéget. És elküldé szolgálját a vacsorának idején, hogy megmondaná a hivatalosoknak: Jertek el, mert immár mindenek elkészítettetek.

És egyenlőképen kezdék magokat mentegezni.

Az első monda: Szántóföldet vettem és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérék tégedet, ments meg engemet.

A másik monda: Őt igabarmot vettem és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérék téged, ments meg engemet.

És más monda: Feleségemet hoztam és azért nem mehetek.“

A huszadik században más mentséget keresnek az emberek. Nem a szántófölddel és nem is a feleségével mentegőzik az, ki nem akar kitartani egykori bálványá mellett, hanem az egyiknek valami távoli községben akad elhalaszthatatlan dolga, a másiknak a fővárosban lesznek elintézendői, sőt, Uram vigyázz reá, még beteg ember is akadhat egy-kettő április 15-ikén. Ezeket a kisebb meglepetéseket nem tartjuk kizártknak. Amde — ez a mi legszentebb meggyőződésünk — a törvényhatósági bizottság nagy zöme, az a rész, amelyik következetesség nélkül nem tudja elképzelni a jellemes férfit, az egy percig sem fog késni: hozzájárulni egy olyan indítványhoz, mely Rónay Jenő bucsuszavára azzal felel, hogy köszönetet mond neki azért, amiért 28 éven át a vármegyének szentelte tudását és munkaerjét.

Sem Rónaynak multkor között levelében, sem a Nagybecskereki Hírlap tegnap kiadott indítványában, melyben Rónay Jenő az alispán nagy elfoglaltságára való tekintettel a főispáni szék betöltését sürgeti, nem látjuk azt, „hogy elítélést, rosszalást és helytelenítőt ítéletet gyakorol a megye alispánja ellen“, mint azt t. kollegánk állítja. Hogy ebben nekünk van igazunk, legjobban bizonyítja Rónay Jenőnek alább olvasható levele, melyben maga is visszautasítja a neki imputált szándékot.

Ahogy mi ismerjük dr. Dellimanics egyenes és becsületes gondolkozását, nem tudjuk elképzelni, hogy szíves örömet ne járuljon ahhoz, hogy Torontálvármegye mindkét félhez méltó módon elbucuszék nagytehetségű volt főispánjától. **B. L.**

Rónay Jenő az indítványáról. Zombori Rónay Jenő, Torontálvármegye volt főispánja a törvényhatósági bizottsághoz indítványt adott be, melyben a következőket javasolja:

Irjon fel a tek. törvényhatósági bizottság belügyminiszter önagyméltóságához és a hivatali teendők terjedelmét és fontosságát kellőleg kifejtve kérje, hogy a vármegyei főispán állása sürgősen betöltsék. A kérelem támogatása okából indítványozom, hogy az alispán kettős elfoglaltságából a közügyeket érő hátrányokra hivatkozás törtéjén és hogy a kérelemnek különleges támogatására a vármegyebeli orsz. képviselők felkérésenek.

Ezt az indítványt sokfelé úgy magyarázták, mintha a jelenlegi alispán ellen irányulna. Ezt az intenciót Öméltósága a következő levélben cáfolja meg, melyet lapunk felelős szerkesztőjéhez intézett:

Kedves barátom!

A N. B. Hírlapnak f. évi 79-ik számában a vezércikk személyemmel foglalkozván, a többek között azt állítja,

A „Hivatalos Melléklet“ 77. számával.

hogy én a vármegyei főispáni állás betöltését sürgető indítványomban a vármegye jelenlegi alispánját elítéltem, eljárását rosszaltam és helytelenítettem.

Ugyanezen vezércikk az inkriminált indítványt szó szerinti szövegben közli úgy, hogy egyébre talán, mint magára a teljes vezércikkre hivatkoznom sem kell, midőn a N. B. Hírlap által indítványomból levont önkényű következtetések ellen tiltakozom.

Ezen indítványnak egyéb célja nincsen, mint hogy a vármegye, az alispánon kívül még egy főispánt is kérjen, mert egy ember, a két állás teendőit ellátni nem képes.

Addig is tehát, míg módomban állandó illetékes helyen ezt személyesen is kijelenthetni, kérem, hogy az önkényű magyarázás ellen irányuló tiltakozásomnak becses lapjában tetszészerű módon helyt adni sziveskedjek.

Kis-Zombor, 1901. április hó 6-án.

Szívelyes üdvözléssel

igaz hive
Rónay Jenő.

Az érintett ügygyel egyébként vezető helyen is foglalkozunk.

Dóczy Lajos nyugalomban. A hivatalos lap közli, hogy a király németkereszturi Dóczy Lajos báró külügyminiszteri osztályfőnököt, a kitűnő író, saját kérelmére nyugdíjazta és ebből az alkalomból Dóczynek a Ferenc József-rend nagykeresztjét adományozta.

A Béga hajózás.

— április 7.

A Béga hajózhatóvá tétele ügyében tegnap, vasárnap nagy értekezlet volt Temesvárott a vízszabályozó társaság ottani palotájában.

Az értekezleten az érdekeltek nagy számmal jelentek meg. Ott volt Torontálvármegye részéről dr. Dellimanics Lajos alispán, Nagybecskerekéről dr. Grandjean József polgármester, id. Demkó Pál, dr. Mangold Samu, továbbá képviselve voltak Temesvár és Versec városok, Temes- és Krassó-Szörényvármegyék, a temesvári kereskedelmi és iparkamara, a temesvári Lloyd-társulat, a temes- és torontálmegeyi gazdasági egyesületek, a délvidéki földmivelők, az érdekelt községek előjáróságai stb.

Az értekezletet dr. Vargics Imre elnök nyitotta meg, aki előterjesztette az általa kidolgozott emlékiratot, a melyet küldöttségileg fognak átadni a miniszterelnöknek, a pénzügyi, kereskedelmi és földmívelési minisztereknek.

Az emlékirat kifejti, hogy a Temes szabályozása csak akkor tekinthető végleg befejezettnek s az ár elleni biztosítás eredményesnek, ha a Béga szabályozása is foganatosítva lesz s hogy a Béga szabályozása is hajózási érdekek azonosak és egymástól el ne választhatók.

Továbbá úgy mezőgazdasági, mint ipari és kereskedelmi szempontból a Béga szabályozásának elodázása kiszámíthatlan károsodást vonna maga után.

A Béga szabályozása költségeinek zárólag az államot kell terhelni s a Temes-Béga szabályozási társulat, illetve ennek, ártere ezen címen mivel sem róható meg.

Az emlékirat kéri tehát a kormányt, hogy a Béga hajózási csatornának a Temes-Béga hajózási társulat támogatásával a szükséges rendezésére vonatkozó tervezetek az

állam költségén az érdekeltségnek minden további megterhelése nélkül mielőbb végrehajtsanak.

Az emlékirathoz felszólaltak Gáll József főrendiházi tag és dr. Lendl Adolf orsz. képviselő, akiknek felszólalásai után az emlékiratot egész terjedelmében elfogadták.

Ezután megválasztották a miniszterekhez menő küldöttségek vezetőit, akik a következők: a Széll Kálmán miniszterelnöknél tisztelegő küldöttség vezetője br. Nikolics Feodor v. b. t. tanácsos; Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél tisztelegő küldöttség vezetője br. Daniel Ernő v. b. t. tanácsos; a Lukács László pénzügyminiszternél tisztelegő küldöttség vezetője gróf Csekonic Endre v. b. t. tanácsos és a Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszternél tisztelegő küldöttség vezetője gróf Karátsónyi Jenő v. b. t. tanácsos.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Goldis püspök temetése.

— április 7.

Goldis József aradi halálát általános részvétellel fogadják mindenütt. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter táviratban fejezte ki részvétet Hamsea Ágoston archimandritának, ugyancsak részvétét intézett a konzisztóriumhoz Metianu János érsek, továbbá részvétüket fejezték ki az archimandrita előtt Urbán Iván aradi főispán, Institoris Kálmán aradi polgármester és Dálnoki Nagy Lajos alispán és mások.

A püspök halála után átjöttek Aradra a hódobrodri zárdá kalugyerei és a ritus szerint megmosták a holttestet, a melyet ezután a püspöki palota nagytermében fölravaloztak. Teljes ornátusba öltöztették s az arcát a szerzetesek szembefodójával, az aranyhimes nabelelnicával fődtek el.

A koporsót vasárnap délután öt órakor vitték át az aradi görög-keleti székesegyházba. Ott Hamsea Ágoston vezetésével az egész központi papság éjjel zsolozsmás misét tartott. Hétfő reggelig a koporsó mellett dilgáció volt. A temetési szertartás hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődött, melyen megjelent az egyházmegye egész papsága.

A szertartás után megindult a menet Hódobrodgra s ott a zárdá sirkertjében, a hol a kolostor főnökei vannak eltemetve, helyezték nyugovóra a püspököt.

Itt megemlítjük, hogy Goldis József még tavaly, mielőtt Karlsbadba ment, július 6-án végrendeletet készített. Ebben összes vagyonát, amely a rontói birtokból, egy aradi Teleky-utcai lakóházból áll s körülbelül 60.000 korona értéket képvisel, az aradi egyházmegye jótékony és iskolai céljaira hagyta, egyes kikötésekkel, a melyekben hozzátartozóiról gondoskodik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Fogmüterm. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálló mellett.

Április 9., 10. és 11. A vármegye állandó választmányának ülése d. u. 4 órakor.

10. és 12. Sorozás a Schaffer-féle vendéglőben (Aradai-utca).

13. Iparkiállítási rend. bizotts. ülése d. e. 11 órakor az ipartestület helyiségében.

13. Szabad lyceum este 8 órakor.

13. „A zsigmondfalvai hitelszövetkezet” közgyűlése.

13. „A bánlaki hitelszövetkezet” közgyűlése.

14. Torontál vármegye közg. biz. rendes havi ülése.

15. Torontál vármegye rendkívüli közgyűlése.

17. „A kiskömlői tejszövetkezet” közgyűlése.

26. „A nagybecskereki Lloyd-társulat” közgyűlése.

— **Gyümölcsoltó boldogasszony.** Minthogy gyümölcsoltó boldogasszony ünnepe az idén a gyász hetébe esett, a megyés püspök annak egyházi megünneplését a mai napra rendelte el. Ez alkalomból ma délelőtt a róm. kath. plébánia templomban mise volt, melyen az összes helybeli tanintézetek katolikus növendékei és nagyszámu hívő közönség vett részt.

— **Kinevezés.** A király vizeki és bélaháza dr. Tallián Dénes báró, külügyminiszteri osztálytanácsost címzetes udvari és miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Megjutalmazott főorvos.** A belügyminiszter dr. Weiserschan József városi tiszti főorvosnak a trachoma betegség kiirtása körül tanúsított fáradhatlan buzgalmánának és elért sikereinek megjutalmazására 300 korona jutalomdíjat utalványozott ki.

— **Szabad lyceum.** A munkásképző- és társas-egylet helyiségében tegnap este érdekes szabad lyceumi előadást tartott dr. Eibeschütz Miksa ügyvéd a szocializmusról. A szép számmal megjelent hallgatóság nagy tetszéssel fogadta az előadást s a felolvasót lelkesen megtapsolta.

— **Bucsulakoma Farkas Győző tiszteletére.**

A helybeli kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői abból az alkalomból, hogy ő felsége a király Farkas Győző helybeli pénzügyi tanácsos és pénzügyi igazgató-helyettes pécsei kir. pénzügyi igazgatóvá kinevezte, a távozó főtisztviselő tiszteletére fényes bucsulakomát rendeztek a Rózsa szállóban. A lakomán mintegy hetvenen vettek részt. Az első felköszöntőt Tóth István kir. tanácsos és helybeli kir. pénzügyigazgató mondta s elítelve először a királyt, majd ékes szavakkal bucsuztatta a távozót. Utána rögtön az ünnepelt emelkedett szólásra és meghatva mondott köszönetet volt főnökének elismerő szavaiért, kérve őt és volt tisztviselő társait, hogy szíves emlékekben tartsák meg.

— **A „Magyar Olvasó-kör” táncestélye.** A „Magyar Olvasó-kör” felbuzdulva a február 5-én oly szép sikert aratott multságán, szombaton ismét táncestélyt rendezett. Sajnos a közönség csak csekély számmal jelent meg. Ennek a távolmaradásnak oka bizonyára abban a körülményben keresendő, hogy a „Magyar Olvasó-kör” nem választotta meg a helyes időpontot. Jobban sikerült volna multságuk, ha nem akkor rendezik, mikor színházunkban hazánk egyik előkelő művésznője Fesztich Andorné grófné vendégszerepel. Reméljük azonban, hogy az eset nem lohasztja le a „Magyar Olvasó-kör” multság rendezési kedvét, mert közönségünk bizonyára készséggel támogatni fogja azon kört, amely már annyiszor szerzett neki élvezetes esteket ingyen is. Itt említhetjük meg, hogy a Magyar Olvasó-kör táncestélyén felülfizettek: dr. Nagy Dezső 6 kor., dr. Podvinecz Izó 2 kor., dr. Fried Albert 12 kor., Daniel Ferenc 6 kor., dr. Berlik József 1 koronát, mely adományokért ezuttal is köszönetet mond az elnökség.

— **Babics József ünneplése.** Több ízben megemlékezünk már azon szép mozgalomról, melynek célja Babics József volt orsz. képviselő, uradalmi jogügyi igazgató áldásos és tevékeny képviselői működésének megörökítése. E végből, mint lapunknak Zsombolyáról írják, választó polgárai alapítványt létesítenek, melynek alapítólevelét f. hó 13-án d. e. 11 órakor fogják az ünnepeltnek átnyújtani. Az ünnepelt férfiú tiszteletére délben a Schaff-szálloda nagytermében díszebéd lesz.

— **Kiállítási hírek.** A megrendelések körül holnap indul meg az agitálás. A megrendelések megkönnyítésére a kiállítási iroda csoportosan közli az iparosok névsorát. **Asztalok:** Bence Antal és fia, özv. Bontilla Györgyné, Baesulov Dusan, Csáby Vencel, Dimitrievics Koszta, Deutsch Adolf, Eperjesy Károly, Funk Ferenc, Gomilkovics Lénárd, Gábor Antal, Jendricska János, Jung Péter, özv. Korényi Gyuláné, Konrád Nándor, Krumenacker György, Kusch Mihály, Korényi László, Lesztyánszky György, Lingli Fábán, Maczura János, Mesznyik Lipót, Mosch Vilmos, Mahler János, Meimerics János, Nagy Áron, Stein Mihály, Schwartz József, Schmidt Péter, Szávai János, Titz Albert, Tripsin Zsiva, Wollek János, Weber Péter és Wirsching Károly. Folytatólagosan következnek a többi iparágak üzői.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki takaré- és öléleg-egylet r-társaság igazgató-sága az izr. növegylet 50 koronányi adományban részesítette, melyért hálás köszönetet mond az izr. növegylet elnöksége.

— **A törökkanizsai közjegyzőhelyettes.** A temesvári kir. közjegyzői kamara dr. Kikindai Győzöt, a kit csak nem régebben helyezték át Kikindára közjegyzőnek, a törökkanizsai kir. közjegyző helyettesítésével bizta meg.

— **Halálozások.** Folyó hó 5-én halt el Wamberger Ármán ügynök 35 éves korában. Az utolsó képviselőválasztás alkalmával élénk tevékenységet fejtett ki. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett. Dr. Klein Mór főrabbi megható gyászbeszédben méltatta a korán elhunyt férfiú szorgalmát és kereseti képességét. — Tegnap délután temették nagy részvét mellett

Schneller Ágoston könyvvezetőnek 15 éves viruló szép Mariska leányát.

— **Tanári megerősítések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szabó Kázmér és Vakares Kálmán nagyikindai állami ideigl. rendes tanárokat rendes tanári minőségükben véglegesen megerősítette.

— **Eljegyzés.** Dr. Fenyő Sándor nagyikindai ügyvéd jegyet váltott Molnár Gizella kisasszonnyal, dr. Kohn Bernát mokriai orvos, th. megyei főorvos és takarékpénztári igazgató bájos leányával.

— **A nagyikindai városi képviselőválasztások** folyó hó 10-én lesznek. A választások elnöke Jankó Ágoston, aki a 7 választókerület részére a hét szavazatszedő küldöttség elnökét nevezi ki. Hir szerint a városi haladó párt a hét kerületben összesen 16 rendes és 8 pótlójellet állít fel.

— **Vasutépítés akadályokkal.** Megirtuk, hogy a napokban megtörtént az első kapavágás a hódmezővásárhely—makó—nagygyógytörvényi vasút kiépítésére s most, mikor már a megvalósulás stádiumába jutott a vasutépítés ügye, konfliktus tört ki a közigazgatási bejárásról a vasutépítő bizottság és Makó város között, melynek az lett a következménye, hogy a tárgyalást vezető miniszteri kiküldött a makói szakaszra nem adta meg az építési engedélyt, hanem a miniszter döntése alá boesájtja a vitás ügyet. A makóiaknak az a panasza, hogy Makót a forgalom jelentékeny része elkerüli. Makón mozgalmat indítottak, hogy hívjon össze a polgármester rendkívüli közgyűlést s ez a közgyűlés a város érdekeinek megvédése céljából küldjön deputációt Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszterhez, kinek döntésétől függ, hogy teljesedésbe mennek-e a város kívánságai.

— **Ráday Gedeon utódja.** A békésbányai egyházmegyében Ráday Gedeon gróf halálával megüresedett egyházmegyei gondnoki állásra az egyházak által beadott szavazatok tegnapelőtt bontatták fel Szegeden Széll Ákos egyházmegyei tanácsbíró és főjegyző elnöklété alatt. Kifüött, hogy dr. Hajnal István, az egyházmegyének legidősebb tanácsbírája, a beadott kilencven szavazatból hetven szavazatot kapott. Így tehát Hajnal Istvánt választották meg gondnoknak. A beiktatás az április 22-én Szegeden tartandó egyházmegyei gyűlésen lesz.

— **A vörös-kereszt Módoson.** A vörös-kereszt egyesület módosi fiókja a napokban tartotta a kaszinó helyiségében idei közgyűlést Nikolics Fedorné báróné elnöklété mellett. Dr. Tauszig Izidor egyleti pénztáros fölolvasta dr. Gyertyánffy Jenőné és dr. Gyertyánffy Jenő alelnökök és Horváth Zoltán titkár átiratát, amelyben Módosról való távozásuk miatt az egyletben viselt állásukról leköszönnek, amit az egylet sajnálattal vett tudomásul. Az ekként megüresült állásokra alelnököknek Zsiross Józsefné és Zsiross József, titkárnak dr. Schimpl János választották meg. A fölolvastott pénztári jelentést a közgyűlés tudomásul vette és a pénztárosnak a fölmentvényt megadta. A választmány tagjai sorából kisorsolták dr. Szőke Károlynét, Kossa Endrénét, dr. Zoltán Sándornét, Ormos Lajosnét, Nikolics Fedorné bárónét, Fendler Károlynét, Zsiross Józsefnét, dr. Ernst Lajosnét, akiket a választmányba ismét bevalasztottak. Az elköltöző választmányi tagok helyébe pedig bevalasztották Axmann Jánosnét, dr. Jezovits Czulánét és Kesslering Mihálynét. A közgyűlés örömmel veszi tudomásul, hogy Fendler Károlynét a központ részéről elismerő okmányval tüntették ki az egylet körül szerzett érdemeiért. A közgyűlés még a leköszönt alelnököknek és titkárnak működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, mire elnöknő a közgyűlést berekesztette.

— **Műkedvelő előadások.** Kis-Zombor fiatal-sága kedves multságot rendezett husvét másodnapján. Színre hozta Abonyi Lajos örökszép népszínművét, a „Betyár kendője”-t. Rózi szerepét Bitó Ilona játszotta nagy közvetlenséggel, Bandit Jó Sándor adta. A szereplők közül kitűntek: Détári Piroksa, Balázs Anna, Zubán Mihály és Kohajda Ferenc. Az előadás után tánc volt kivilágos kivríradtig. A multság 300 korona tiszta jövedelemmel zárult, melyet a műkedvelők a zombori Rónay Emília-ovoda alapja javára fordítottak. — Ugyancsak husvét másodnapján kitűnően sikerült műkedvelői színi előadást rendezett a zombolyai József-kör, melynek egyszerű, többnyire német ajku tagjai, ezt a szép jelét irták zászlójukra: „Nyelvében él a nemzet” és a kik szinte elragadják a magyar szó terjesztésével a közönséget, Gerő Károlynak „A próba házasság” című 3 felvonásos fővárosi életképét adták elő olyan előadásban, hogy játékkal szinte bámulatba ejtették azt a nagy uri és polgári közönséget, a melylyel a terem egészen megtelt és mindvégig igaz lelkesedéssel adózott a szereplők mindegyikének. A szereplők közül fölemlítjük: Reicharth Gertrudot, Fürst Pétert, Dylusz Jolánt, Timár Szidikét, Dylusz Karolint, Jordán Évát, Timár Istvánnét, Jordán Lenkát, Báthory Lajost, ifj.

Reichráth Miklóst, Szávin Milutint, Martin Jánost, Reichráth Antalt, Vég Lajost, Wild Hugót, Timár Istvánt, Radványi Györgyöt, Bleiner Gézá és Ducker Gézá. A rendkívül sikerült műkedvelői előadást virradatig tartó tánc követte.

A táviratok kézbesítése. A táviratok pontos kézbesítését nagyon megnehezíti, hogy a közönség a távirat átvételét igazoló elismervényre csak vajmi ritkán írja föl, hogy mikor, mely órában kapta meg a táviratot. A posta- és táviróigazgatóság kéri a közönséget, hogy első sorban a saját érdekében mindig pontosan írja föl az elismervényre a kézbesítés idejének óráját és percét.

Szeged az orfeumok ellen. Szeged város jogügyi bizottsága legutóbb új szabályrendeleti intézkedéseket hozott az orfeumokra nézve. Az országos színészegyesület régebben átirta a város-hoz, hogy az orfeumokat a színészek segítő-egyesülete javára a szokásos díjakon felül adóztassa meg. A színügyi bizottság foglalkozott először e kérdéssel s dr. Balassa Ármin indítványára kimondta, hogy a kívánságot nem teljesíti; szegyennek tartaná, ha a magyar színészet a zengerajok megsarcolására szorulna, de arra nem is kell gondolni, mert elérkezett az idő, hogy az orfeumokkal, zengerajokkal, idegen népelet burjánzásával, idegen szellem erkölcsrontó terjesztőjével a magyarság végkép elbánjon: mindenestől tiltsa ki az országból. Ezzel szemben Reiner József főkapitány azt az álláspontot foglalta el, hogy mindenben az eddigi állapotot kell fentartani. A jogügyi bizottság Balassa indítványára kimondta, hogy orfeumnak, zengerajnak egy nyári szezonban csak 8 napi időre szabad játsszani engedélyt adni.

Ki akar tiszt lenni? A temesvári cs. és kir. hadapródiskola parancsnokságától a következő értesítést vettük: Az 1902/1903-iki iskolaév kezdetén (szeptember hó közepén) a temesvári hadapródiskola I-ső osztályában 30—50 növendék lesz felvéve. Az általános felvételi feltételek a következők: 1. osztrák, illetve magyar állampolgárság; 2. testi alkalmasság; 3. fedhetlen előélet; 4. elért 14 és túl nem haladt 17 év; 5. legalább „elégéses” eredménnyel végzett 4 középiskola, (a latin és görög nyelvben az „elégéses” nem lesz tekintetbe véve) és az előírt felvételi vizsga letétele a német nyelv, mennyiség-tan és algebra, mértan, földrajz, történelem, természetrajz, vegytan és természettanból; 6. néhány a felszereléshez szükséges cikk saját költségén való beszerzése és fentartása; 7 a tanpénz (a hozzátartozók állása szerint: 24, 160 vagy 300 korona) idején való lefizetése. Az előírt minta szerint szerkesztett felvételi folyamodvány legkésőbb augusztus hó 15-ig a legközelebbi hadapródiskola parancsnokságánál nyújtandó be a következő mellékletekkel: 1. keresztlevél vagy születési bizonyítvány; 4. az iskolai bizonyítványok a mult tanév végéről; 5. erkölcsi bizonyítvány, ha a belépés nem közvetlen nyilvános tanintézetből történik; 6. himlőoltási bizonyítvány, ha az orvosi véleményadásban ez nem foglaltatik. Elkészett folyamodványok nem lesznek tekintetbe véve. A tanév megnyitása után növendékek nem vétetnek fel. A felvételi vizsga letételéhez a hadapródiskola parancsnoksága hívja be a jelölteket. Ennek kapcsán megjegyezzük, hogy a cs. és kir. hadapródiskolák jelöltjeinek felvételére vonatkozó szabályzat magyar és német nyelven a temesvári hadapródiskola parancsnokságánál 40 fillérért kapható. Az iskolaparancsnokság minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást a felvételre vonatkozólag. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a folyamodványok összeállításában és felszerelésében pontosan járjanak el, miáltal sok felesleges irkálásnak és költségnek lehet elejét venni.

A tehének beajtása tuberkulinnal. A közös külügyminiszternek a földmívelési miniszterhez intézett átirata szerint a román kir. kormány ideiglenesen azon intézkedést léptette életbe, hogy a külföldről Romániába bevinni szándékolt olyan tehének, melyeknek származási igazolványain nincsen az bizonyítva, hogy már előzetesen tuberkulinnal beajtották: a román határszéli vesztérintézeteki kir. állatorvosok által a Romániába való beocsátás előtt tuberkulinnal beajtották.

A Béga vizállása.
▲ temesvári folyammérnökség jelentése szerint április 7-én a Béga vizállása a következő volt:
Temesvár 0+ 40 cm. apadó.
Nagybecskerek 0+ 69 cm. aradó.
Titel 0+ 375 cm. aradó.

Színház és irodalom.

* **Festetichs grófnő vendégszereplése.** Szombaton Gautier Margitot játszotta az ünnepelt vendégművész, kit estéről-estére jobban megkedvelt és megbecsült a közönség. Azóta, hogy a nagybecskereki színpadon Prielle Kornelia ragadta el az ő ellenállhatatlan művészetével a hallgató-ságot, hasonló Kaméliás hölgyet nem láttunk.

Eddigi szerepei közül határozottan ezzel aratta legjelentékenyebb és legmegérdemlettebb sikerét. Festetichné Gautier Margitja minden tekintetben figyelemreméltó alakítás. Bármennyire csábítson az alkalom, sehol sem kísérel meg nagyhangu szavallást sehol sem aknázza ki a hatásos tirádákat, egyszóval sehol sem ronlja le hatásvadással azt a kitűnő benyomást, melyet mely, átgondolt játéka a hallgatóságra tesz. Ha részletezni akarnók játékát, minden egyes jelenetével kellene foglalkoznunk. Így azonban csak kiemelni kívánjuk az öreg Duvallal való nagy jelenetet, melyben rendkívül igaz és megkapó volt, valamint nem kevésbé sikerült az a jelenet, melyben egyedül van Armanddal. Itt beszédes, ronkosenvenes arcán visszatükrözött egész szörnyű titka s amikor elrejté arcát, oly szájalmat keltő, valóban megkapó volt, hogy nem egy férfit láttunk könnyezni. Ennek a felvonásnak (a 4-iknek) végén hatszor tapsolták ki a művésznőt, még pedig olyan lelkesedéssel, amilyenhez hasonlót ritkán produkál a mi közönségünk, mely abban a hírben áll, hogy nem hevül egyhamar. A többi szereplők, nevezetesen Pápai, Mezei, Szilassy Juliska, Kantay Teréz, Gerőfi Ilonka minden tőlük telhetőt megtettek az előadás sikeréért.

A régi tradícióhoz hiven vasárnap népsziművet kell adni, tehát Festetichné a „Cigány”-ban lépett fel. Rózsijában mindazokat az előkelő kvalitásokat érvényesítette, melyeket ismételt alkalmunk volt kiemelni és elismerni. Mindazonáltal abban a nézetben vagyunk, hogy a közönség ezuttal is szívesebben nézett volna meg egy modern szalon-darabot, melyre a jeles művésznőt egész egyénisége utalja. A közönség, mely úgy tegnap, mint szombaton egészen megtöltötte a színházat, lelkesen tapsolta a vendégművésznő megkapó szép játékát s a harmadik felvonás után nem kevesebbszer, mint nyolcszor hívta a lámpák elé. Az öreg cigányt Mezei Kálmán játszotta, s ámbátor a vasárnapi közönségnek tán a kelle-ténél is nagyobb koncessziókat tett, hatalmas-egységes alakítást nyújtott. A tapsból neki is bőven kijutott. A többi szerepekben jök voltak Tukoray, Kantay Teréz, Bereczik Margit, Pápai, Madas és Fodor.

A tegnapi estével Festetich grófnő minden tekintetben sikerült vendégjátéka befejezést nyert, melyért egyaránt köszönettel tartozunk a művésznőnek és Földessi igazgatónak, ki azt közvetítette.

* **Uj irodalmi vállalat Szegeden.** Említetük már, hogy Szegeden megindult egy új füzetes irodalmi vállalat. Címe: Segédkönyvek a magyar irodalmi oktatáshoz. Nagyon életre való eszmének bizonyult e vállalat és bizonyára nem-sokára országos nevezetességre fog szert tenni e lap, melyet a szegedi és szegedvidéki tanárok szerkesztenek, különösen ha a többi érdekelt körök is oly figyelembe részesítik, mint dr. Platz Bonifác szegedi tankerületi főigazgató. Dr. Platz Bonifác ugyanis most kerülete valamennyi szak-tanárának meleg figyelmébe ajánlotta a vállalatot.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 7-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 7.

A képviselőházban ma kezdtek el a konverzióról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Neményi Ambrus előadó ismertette behatóan az ő kiváló szakismeretével a törvényjavaslatot s ajánlotta elfogadásra.

Barta Ödön a függetlenségi párt-ról kifejtette az ellenzék álláspontját a javaslatl szemben, a melyet ő homályos-nak tart.

Josipovich Géza elismerését fejezte ki a kormánynak a konverzióért, mely igen nyereséges az országra. A törvényjavaslatot elfogadja.

Beszélték még Szüllő Géza és Okolicsányi László, akik a javaslat ellen érveltek s azt nem fogadják el.

Az ülés folyik.

Erzsébet királyné emlékszobra.

Budapest, április 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik: A szoborbizottság kijelentette, hogy a királynő emlékére felállítandó szobrot a Stadtparkban a Kursalon előtti téren fogják létesíteni.

Lakoma Széll Kálmán tiszteletére.

Budapest, április 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap este tartották meg a Széll Kálmán miniszterelnök tiszteletére rendezett lakomat. Zichy Jenő gróf köszöntötte föl lelkes szavakban a miniszterelnököt. Széll Kálmán miniszterelnök válaszában megköszönte az ünnep-lést s hangsúlyozta, hogy ő nem a hatalom kedvéért ül a miniszterelnöki székben. Ő csak addig marad a helyén, amíg az ország érdekeit szolgálhatja. A miniszterelnök szavait zajos tetszéssel és éljenzéssel fogadták.

A deési választás.

Budapest, április 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma vették tárgyalás alá Dániel Tibor báró deési mandátuma ellen beadott második petíciót. Itéletet eddig nem mondtak.

A millió kártyavesztés.

Budapest április 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik, hogy a Szemere—Potocky-fele millió kártyajáték ügyében április 10-ikére tüzték ki a tárgyalást.

Merénylet Loubet elnök ellen.

Budapest, április 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák, hogy mikor Loubet elnök a pályaudvaron kocsiba akart szállani, egy ember rohant hozzá s e szavakkal: „Igazságot követeltek!” megtámadta az elnököt. A támadót, mielőtt az elnököt bánthatta volna, megfogták és le-tartóztatták. Kihallgatása alkalmával a zse-bében töltött revolvert találtak, kitiint azonban, hogy az illető, aki szám-tiszt az egyik minisztériumban, elmebajos s üldözési mániában szenved. Kórházba szállították.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. április 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj 76	9.20	9.30	80	9.45	9.60
Pestvidéki	uj 76	9.15	9.25	80	9.40	9.50
Bánsági	uj 76	9.10	9.25	80	0.—	0.—
Bácskai	uj 76	9.15	9.35	80	0.—	0.—
Rozs	uj elsőrendű	70—72		7.35	7.45	
	„ másodrendű	—		7.25	7.35	
Árpa	„ takarmány	60—62	6.10	6.20		
	„ égetni való	62—64	5.75	6.—		
	„ sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—		
Zab	„ —	39—41	7.20	7.30		
Tengeri ő	bánsági	—	0.—	0.—		
	másnemű	—	0.—	0.—		

Határidő-üzlet.

Budapest, április 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban a forgalom kevésbé élénk, ezért az árak 5 fillérrel hanyatlottak. Ügyleteket kötöttek: Buzával 26.000 mm. Rozsszal 6.500 mm. Zabbal 6.000 mm. Déli zárlatkor jegyezték:
Buza 1902. áprilisra 9.14—9.15
„ 1902. októberre 8.03—8.04
Rozs 1902. áprilisra 7.25—7.26
Tengeri 1902. májusra 5.10—5.12
Zab 1902. áprilisra 7.16—7.20

TÖRVÉNYSZÉK.

Tárgyalási sorrend a nagybecskereki kir. törvényszéknél.

Bűnügyi tárgyalások.

Április 8-án.

Zsivkovits Koszta, Miloszojev Pája, magánokirat-hamisítás büntette.
Zsebelyán Szimeon, Maczedolyán Jova, sikkasztás büntette.
Perics György, Raits Luka, Belyucz Dusan, lopás büntette.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, hétfő, április hó 7-én:

A BÖLCŐSŐ.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Eugène Brieux. Fordította: Gábor Ignác.

Személyek:

Laurence — — — — —	Niczkyne Ilona
Marsanne-né — — — — —	Palotainé
Apáca — — — — —	Gerőfi Ilonka
Louise — — — — —	Gömöri Vilma
Chantrel Raymond — — — — —	Pápay Antal
Girieu Georges — — — — —	Mezei Kálmán
Marsanne — — — — —	Tukoray Loránt
Dr. Mosiac — — — — —	Madas Pista

Történet Párisban. Idő: jelenkor.

Kezdete 8 órakor.

Holnap, kedden, április hó 8-án Szabó Pál jutalomjátékául:

Boszorkányvár.

Milöcker nagy operettje.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1901. október 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunáról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.;
 este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra
 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunára: reggel 3 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.;
 délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
 Karlova—Nagykikindára: reggel 5 óra 58 p.

Fogműterem!

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy fogműtermemet megnyitottam és a szakmamba vágó munkálataimmal naponta 8—12 óráig és 2—6 óráig állok rendelkezésére.

Erdélyi Mór,

fogtechnikus

Korona szálloda mellett.

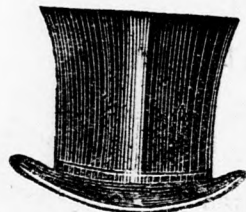
2 utcai és 2 udvari szobából álló lakás mellék-helyiségekkel együtt, elköltözés miatt jutányosan kiadó. Melencei-u. 32. sz.

(296—8.2)

KALAP alakító

(A ppreteur)

Üzlethelyiségem áthelyezése és a tavaszi idény megnyitása alkalmából tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy mindenféle kalapokat (férfi vagy női) újjá való átalakításra jutányos ár mellett elvállalok és azokat a legdivatosabb módra elkészítem.

Tisztelettel

Andresz Péter,

Nagybecskerek, Árpád-
(Kigyó)-utca a volt Heimermann
koresma mellett.

255—5.3

A nagybecskereki Lloyd-társulat
ez idei közgyűléset1902. évi április hó 26-án este 7 $\frac{1}{2}$ órakor
a következő tárgysorozattal tartja meg:

1. Elnöki megnyitó és két hitelesítő tag kijelölése.
2. Az évi jelentés, zárszámadásoknak, mérleg előterjesztése és felmentvény megadása.
3. Az 1902. évi költségvetés.
4. Esetleges indítványok.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi április hó 6-án.

A nagybecskereki Lloyd-társulat:

Dr. Pollák Győző, Steinitzer Géza,
titkár. (299—1.1) elnök.

4608. ki. sz. 1902.

291—3.3

Arverési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa közzé teszi, hogy a város tulajdonát képező, a Muzslyán, a szőlőtelep melletti homok-aknánál fekvő, összesen 8 hold 459 □-ölnyi szántóföldből álló terület 1902. évi április hó 21-én délelőtt 9 órakor a városi épület II-ik tanácsnoki irodában arverés útján folyó évi október hó 1-étől kezdődőleg 3 egymástáni évre leendő hasznosítása végett arverést tart, melyre bérelni szándékozók ezennel meghivatnak.

Zárt ajánlatok 1 koronás bélyeg és a megfelelő bánatpénzzel ellátva az arverés napjáig ugyancsak a II-ik tanácsnoknál beadhatók. Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt az arverés napjáig a második tanácsnoki irodában betekinthetők.

Nagybecskerek, 1902. évi április hó 1-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodatorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi egyenlőségben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősítés szükséges. csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelési céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultal egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesít ndók

(18—x.26)

KELEMEN PÉTER

cipőárú-raktár és bőrkérszédés

Nagybecskerek, (Hunyady-utca, a városház épületben).

Nagy raktár mindennemű kész férfi, női és gyermek-cipőkben szép és jó kivitelben. Különösen felhívom a t. közönség figyelmét saját különleges készítményeimre.

Kenőcsök és fénymázakból a legkitűnőbb gyártmányok, valamint cipészek, szijgyártók és eszmiadiák részére az összes kellékek állandóan raktáron.

Mindenféle alakú papucsok.

Olcsó árak!

262—10.4

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvetetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 237—x.06

A legjobb magvak.

A legjobb fák. A legszebb virágok.

Mind a saját nagytenyésztésemből.

Tavaszi ültetésre különösen ajánlom az én elite nemes fajú I. osztályú

óriási spárga csemetéimet,
 kitartós kerti virágaimat stb

A dusan illusztrált és körülményesen leíró árjegyzéket, mely némely kerti könyvet pótol, minden érdeklődő kérelmére bérmentesítve megküldöm.

Mühle Vilmos,

cs. és kir. udvari szállító, Temesvár.